

Posudek diplomové práce

Čeněk Matocha: Diferenciace postav v překladové seriálové produkci (FF UK, Praha, 2010)

Teoreticko-empirická studie zpracovává téma sociální a „etnické“ diferenciace postav prostřednictvím stylizace dialogů v originálu a překladu dabovaných filmových děl se zaměřením na žánr televizního seriálu anglosaské provenience při jeho převodu do českého prostředí.

Svou náročností, kvalitou zpracování, strukturou a technickým provedením práce vyhovuje požadavkům kladeným na tento úkol jak v obecné, tak v konkrétní oborové rovině.

Zadaným úkolem bylo postižení současné překladatelské metody ve zvoleném žánru (na vzorku adekvátní velikosti) na pozadí domácí překladatelské tradice ve stylizaci dialogů a současné konvence domácí umělecké filmové tvorby.

Teoretická část je zdařilým uchopením celé široké a vícedisciplinární problematiky audiovizuálního překladu. Zahrnuje i partie nižších rovin týkající se konvencí stylizace dialogu a prostředků (především jazykových) reprezentace postavy z kontrastivního hlediska. Princip výstavby této části je vhodný, snad jen první kapitola měla náležet do části druhé. Takto zpracovaný teoretický úvod může sloužit i jako přehledový základ dalších prací, které se budou audiovizuálnímu překladu (dabingu) věnovat. Škoda, že tato část nemá samostatný závěr nebo shrnutí, které by tuto část syntetizovaly - především mohly být zmíněny rozdíly v hodnotě stylizovaných dialogů z hlediska typizace (diferenciace je vázaná na společenskou realitu, jazykově systémový potenciál i umělecké konvence); s tím pak souvisí funkce diferenciace postav v originálu a převodu, kdy se navíc jedná i o faktor domácí tradice v žánru sit-comu. Diplomant vychází z domácích i zahraničních zdrojů, mohl proto více zdůraznit propojenost obsahu s formou; navíc tu kromě racia hraje roli i projev vůle a citů (tam se může diferenciace rovněž promítat), což je zde sice konstatováno, nikoliv však zkoumáno v další části.

Empirická část je založena na bilingvním vzorku amerického sit-comu (*The Nanny*) a jeho českého překladu pro dabing (porovnávacím materiálem byly dialogové listiny a realizované filmové verze). Jsou analyzovány repliky čtyř vybraných postav, které se sociálním zařazením a etnickým původem liší. Analytický model je zdárně kompilovaný z českých a zahraničních zdrojů, konkrétní analýza však zahrnuje jen tři roviny (foneticko-fonologickou, lexikální a gramatickou). Výsledky jsou statisticky zpracovány a syntetizovány v dílčích závěrech po linii stanovených hypotéz vyvozených z teoretické části. Vzorek je jako celek adekvátní, analýza, především na fonetické rovině, je podrobná a velmi pracná. Z tohoto hlediska mohou jen konstatovat, že absenci analýzy vyšších celků, která by zde byla relevantní, lze snad omluvit právě touto náročností, i když zaměření na formu mohlo vzniknout z nepochopení Mikovy soustavy; proto mají závěry práce omezenou platnost a jsou v jistém smyslu v rozporu s úhlem pohledu představeným v části teoretické.

Technicky je nestandardně řešen systém poznámek pod čarou a občas i odkazy v textu. Přes uvedené výhrady práci cením jako dostačující a navrhuji známku *dobře*.

V Praze dne 10.9. 2010

Zuzana Jettmarová

